FINNERÖDJA
UTVECKLINGSPLAN
Januari 2017

Förord

Det är med glädje vi kan presentera detta förslag till utvecklingsplan för Finnerödja, med en tydlig inriktning och förslag på hur vi kan stärka och utveckla en av Laxå kommuns viktiga orter. Detta dokument är en vision och en inriktning, som framöver måste följas upp med såväl handlingsplan som detaljplaner.

Genom att ta ett helhetsgrepp gällande utvecklingen av Finnerödja är förhoppningen att vi skapar ett långsiktigt, gemensamt och hållbart förhållningssätt till ortens framtid. Även om vi fortsättningsvis måste fördjupa oss i avgränsade utvecklingsprojekt och juridiska dokument så har vi en utgångspunkt och ett mål där varje delprojekt är ett steg framåt för hela orten.

Denna utvecklingsplan för Finnerödja har tagits fram av en grupp kommunala tjänstemän, företagare och invånare från Finnerödja. Förslaget bygger, förutom på arbetsgruppens möten, på den enkät som fanns tillgänglig för allmänheten under sommaren 2016. Enkäten genererade nästan 200 svar, vilket är ett gediget och mycket givande underlag för denna utvecklingsplan.

När förslaget antas i Laxå kommunfullmäktige startar också processen att förverkliga dess intentioner genom bl.a. handlingsplan och detaljplanering. I det arbetet kommer invånare, både unga och äldre, att inbjudas för att vara en självklar del i kommunens framtida arbete för ett framtida Finnerödja, vilket är en självklart positiv utveckling för hela Laxå kommun!

Bo Rudolfsson
Kommunalråd, Laxå kommun

Innehållsförteckning

Förord	**2**
Utgångspunkter	**4**
Finnerödja	5
Enkäten	6
Utvecklingsförslag	**9**
Huvudpunkter	9
Infarten	10
Varumärket	12
Ett tydligt centrum	14
Finnerödjapengen	16
Utvecklade gångstråk	18
Bebyggelse & Trafik	20
Turism & Näringsliv	22
Konsekvenser	**24**

Bilder tagna av: Per Svensson

Arbetsgruppen har bestått av:

Harry Lundin
Tobias Jansson
Hans Traav
Sara Pettersson
Anders Gruffman
Susanne Karlsson
Pelle Nilsson
Madelene Barnes

Dokumentet har sammanställts av:

Sydnärkes Byggförvaltning
Laxå • Askersund • Lekeberg

SVERIGE
VÄSTERGÖTLAND
ÖREBRO LÄN
LAXÅ KOMMUN
FINNERÖDJA TÄTORT

UTGÅNGSPUNKTER

CA 600 INVÅNARE
MEDELÅLDER 53 ÅR
MEDELINKOMST 20 094 KR/MÅN
SNITTPRIS BOSTAD ÅR 2016: 657 777 KR

Finnerödja

Finnerödja är lokaliserat en mil söder om Laxå, i direkt anslutning till E20. Historiskt växte orten fram runt Skagersholms järnbruk vid sjön Skagern och förflyttades i samband med järnvägens anläggande i bygden.

Namnet Finnerödja härrör från 1580-talet då stor invandring från Savolax i Finland ägde rum. Så kallde svedjefinnar bosatte sig på trakten som var skogrik. Man odlade framförallt midsommarråg på svedjefallen. Denna tuvväxande råg gav mycket stora skördar. Efter två års rågskörd gav fallen fint gräsbete för djuren. Finnarna var kunniga och klarade sig bra i trakter som de svenska bönderna ej odlade.

I Finnerödja bor idag ca 600 personer och samhället erbjuder en hel del serviceinrättningar, alltifrån skola och äldreboende, till ICA-butik, och hårsalong. Bärindustrin är så gott som avvecklad. I stället finns här flera mindre företag i olika branscher. Besöksnäringen har betydelse med hänsyn till närheten till sjöarna Unden och Skagern samt till Tivedens nationalpark.

Bortsett från skogsbruket är området helt oexploaterat och man har mycket stora möjligheter att ströva och njuta i vacker natur och hälsosam luft. Botaniskt sett påminner växtligheten ofta om nordligare breddgrader än det som är vanligt i Götaland. Djurlivet är rikligt. Älg och rådjur finns det gott om och rapporter om både varg och lo förekommer. De många vattendragen är ofta invaderade av bäver. Våtmarker och skogssjöar hyser många fågelarter och är ett av landets trantätaste områden.

Med bra kartor och råd från lokalbefolkningen kan turisten här göra fantastiska upptäcktsresor i härliga svampmarker och bärskogar.

Jordgubbar har gjort ortsnamnet känt långt utanför landets gränser. Två bröder, Gustaf och Gottfrid Johansson från Däldenäs, var 1910-talets pionjärer med sin jordgubbsodling. Denna jordbruksnäring spred sig snabbt och vid slutet av 1930-talet odlades det ”gubbar” på varenda gård och liten täppa. Detta var en betydande inkomstkälla för en trakt där större industrier saknades. David Eriksson, som föddes på gården Sandbäcken, började 1930 att odla, köpa upp och sälja bär över hela landet. Denna handel fortsatte i 40 år. Han fick namnet ”Jordgubbskungen”.

Skogsbärsförsäljningen har också haft stor betydelse för extra inkomster till hushållen. Ett flertal bäruppköpare och även ett rensningsverk förlängde säsongen för jordgubbshanteringens lokaler. Idag används namnet ”Finnerödja bär” som företagsnamn med huvudkontor i Olofström. De distribuerar jordgubbar från stora delar av landet.

Finnerödja har en stark gemenskap; Finnerödjandan. Varje år arrangeras flera aktiviteter på orten, såsom jordgubbens dag, Finnerödjafesten (ej 2016), Finnerödja marknad osv.

Finnerödja Hembygdsförening drivs av en mycket aktivt och ideellt arbetande skara Finnerödjabor.

Enkäten

Under sommaren 2016 fanns det möjlighet att svara på en enkät gällande Finnerödja och ortens utvecklingsmöjligheter. Närmare 200 svar inkom och nedan redovisas resultatet.

Enkätsvaren ger en indikation på hur Finnerödjaborna mår och vilka förbättringar som kan vara lämpliga i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Enkäten besvarades av ungefär lika många kvinnor som män och ca hälften av de inkomna svaren kom från Finnerödjabor. Resterande svar kom från boende i Laxå kommun och endast 4 procent av svaren kom från tillfälliga besökare/turister.

Utveckling av Finnerödja
På frågan om vad som skulle kunna få de svarande att flytta till Finnerödja, om de inte redan bor/bodde här svarar de flesta att förbättrade kommunikationer/pendlingsmöjligheter skulle krävas. En bra eller bättre skola eller ett arbete på orten skulle också locka, förutom den redan befintliga naturen och sjöarna.

För att folk ska trivas i Finnerödja svara de flesta att det är av stor vikt att affären och skolan finns kvar. Finnerödjas trivsel baseras även på närheten till naturen och känslan av lugn och ro.

Om kommunen skulle bygga nya bostäder svarar de allra flesta att det vore lämpligt vid Dalgatan/Stationsgatan, där de som revs fanns tidigare. Nya tomter anses vore lämpligt kring ortens sjöar, vid Dalgatan/Stationsgatan och till viss del kring centrum/Ica och vid gamla E3.

Gällande skolan i Finnerödja svarar de flesta att för att attrahera nya barnfamiljer och lärare krävs renovering, bättre underhåll och en bättre skolgård. De svarande tar även upp behovet av kompetenta lärare, en natur/uteprofil samt föreslår och en ny modernare skola.

För att göra Finnerödja mer attraktivt för ungdomar föreslås en samlingslokal/ungdomsgård, bättre kollektivtrafik och ett café/fik. Utöver detta föreslås även mer aktiviteter, en skateramp och arbetsmöjligheter.
För att Finnerödja ska vara attraktivt för dess äldre invånare svarar en övervägande del att äldreboende behövs på orten, gärna även en distriktssköterska/läkare/vårdcentral. I övrigt skulle det vara attraktivt med en mötesplats för äldre och ett café. Aktiviteter och evenemang, tågstopp och seniorboende i markplan skulle också medföra en ökad attraktivitet för de äldre i Finnerödja.

För att locka fler turister till Finnerödja svarar en stor andel av de svarande att ett fik/restaurang skulle behövas, tillsammans med bättre skyltar och informationstavlor. Övriga förslag är mer evenemang, rusta upp och använda Finngården, marknadsföra Unden och Skagern, utveckla macken på orten, utveckla Tivedsbadet, anlägga lekplatser, skapa ett tågstopp för Kinnekulletåget och fortsätta marknadsföringen av Finnerödja som en jordgubbsort.

Hur stor del av dina dagligvaror handlar du i Finnerödja?

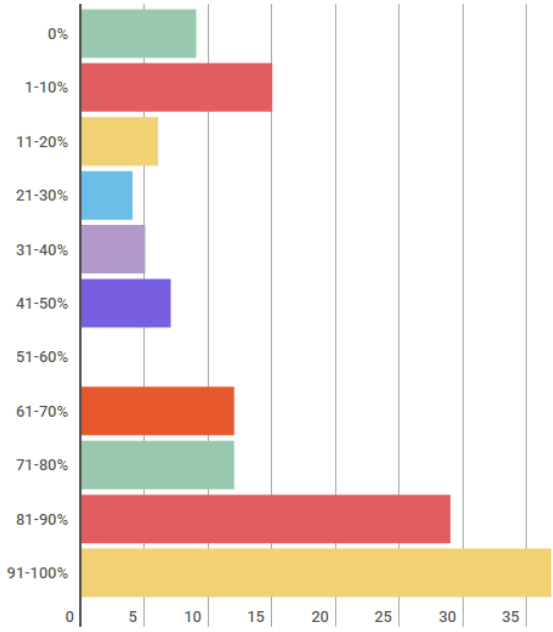

Hur trygg anser du dig vara i Finnerödja?

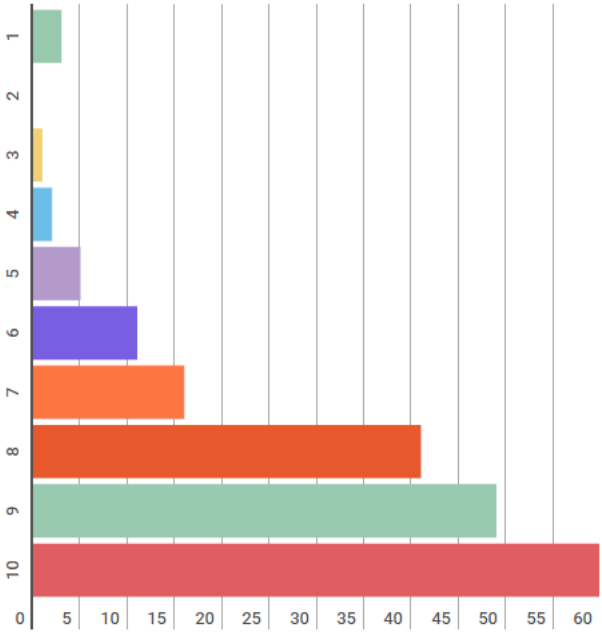

Din ålder

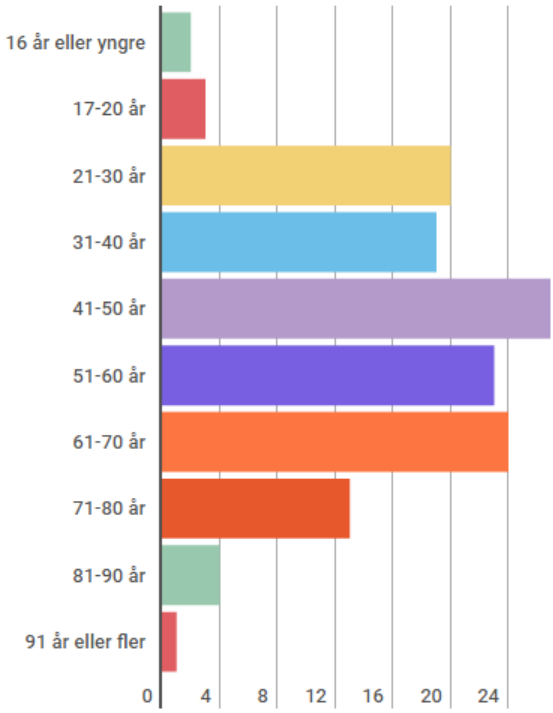

Hur ofta åker du kollektivt?

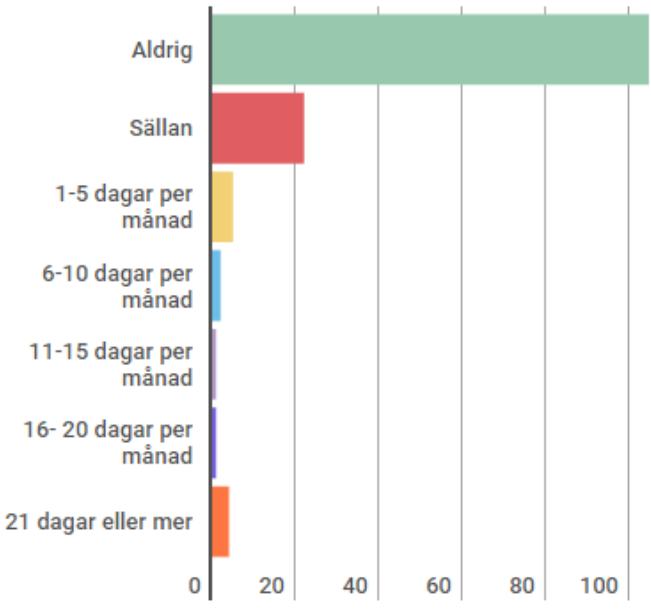

När det kommer till frågan om Finnerödja ska fortsätta använda jordgubbar marknadsföringen, svarar 67% att det bör göras medan 33% anger att de inte tycker det är lämpligt.

Idén om att marknadsföra Finnerödja som ”Porten till Tiveden” anses positivt av 78% av de svarande, medan 22% inte anser det som en bra idé.

Om de svarande fick fria händer att bestämma över utvecklingen av Finnerödja är det vanligaste svaret att etablering av ett fik/café/pub och satsningar på företagsamhet på orten skulle vara det första att satsa på. Ett tågstopp är också ett hett förslag tillsammans med satsning på skolan och allmän upprustning/uppsnyggning av orten. Några av de svarande skulle även satsa på ett badhus, ett utegym och någon typ av aktivitetshus.

Analys av resultat
Det är många som har engagerat sig och tagit sig tid att svara på enkäten, vilket är otroligt roligt. Resultatet har arbetats in i dokumentet och har diskuterats i arbetsgruppen.

Det som är slående och anmärkningsvärt med resultatet är att så många av svaren är bakåtsträvande eller nostalgiska till sitt uttryck. Väldigt många av synpunkterna som har kommit in syftar till att behålla det man har eller att få tillbaka tidigare verksamheter istället för att föreslå något ”nytt” eller ”okänt”.

Sannolikt är detta inget ovanligt på en ort där man historiskt blivit van med att företag flyttar och verksamheter läggs ner och således är man väldigt mån om att ha kvar den service som idag finns på orten.

UTVECKLINGSFÖRSLAG

Huvudpunkter

1

Förbättrad infart
Vi ska göra om infarten till Finnerödja så det blir enklare att ta sig in och att det tydligt framgår vad vi som ort erbjuder besökare!

2

Leva upp till varumärket och berätta det!
Vi ska bygga vidare på varumärket Finnerödja. Utflyktsmål, tryggt, vackert, barnvänligt, naturen.

3

Tydliga mötesplatser!
Vi ska verka för att handel och verksamheter samlas till ett centralt område för att skapa en tydlig mötesplats. En mötesplats med koppling till Porten till Tiveden ska utvecklas för att stärka vårt varumärke.

4

Finnerödjapeng
Vi tror att det finns många företagare, privatpersoner och andra intressenter som gärna skulle vilja vara med och investera i framtida satsningar i Finnerödja så vi hoppas kunna skapa möjligheter där vi tillsammans kan lösa finansiering.

5

Utvecklade motionsspår
Vi ska utveckla stråk längs Skagersholmsån som skulle fungera som både motionsslinga för boende och även besöksmål för turister.

6

Skolsatsning
Vi ska satsa på skolan i Finnerödja och jobba för att skapa en skolprofil som är inriktad på natur och utemiljö.

Infarten
Det första vi ser

Infarten till Finnerödja är det första som möter potentiella besökare. Det kan därför ha en avgörande roll gällande antalet besökare och framförallt deras inställning till orten. Det måste vara både enkelt och attraktivt att välja att köra in Finnerödja.

I dagsläget är det svårt att uppfatta att man ens passerar en ort, än mindre får man en uppfattning om vad det är man ”väljer att missa” - vi markerar inte på något sätt för passerande att vi finns. Det är viktigt att erbjudanden som orten har syns så de passerande vet vad de missar och har möjlighet att återkomma.

För Finnerödja är det en komparativ fördel att vara en ort lokaliserad med kort avstånd till en Europaväg, E20. Ett stort antal människor passerar dagligen infarten till Finnerödja (ca 7500-8000 per dag), och vi har därför goda möjligheter att göra dessa uppmärksamma på vår ort.

Genom väl vald skyltning, belysning och ett starkt varumärke kan vi redan vid vår infart fånga upp intresset för Finnerödja. Det är av stor vikt att bygga en bild av en ort som erbjuder ett enkelt stopp med flera möjligheter. Möjligheterna kan exempelvis bestå av olika typer av service, naturupplevelser och attraktivt boende.

Det är otroligt viktigt att vi inte saltar erbjudandet utan faktiskt lever upp till det vi erbjuder våra besökare.

Det är också viktigt att vi löser trafiksäkerheten vid infarten, i dagsläget finns det ingen separat inkörningsfil när man kommer söderifrån och ska in i Finnerödja.

Ställningstagande

För att förbättra infarten till Finnerödja tar vi ställning för:

- Att utveckla infarten och investera i en entréskylt till Finnerödja.
- Att jobba med belysning, plantering och skötsel av infarten till Finnerödja.
- Att följa upp satsningarna vid infarten med fortsatt välskött och inbjudande genomfart på orten.
- Att verka för att nya etableringar ska kunna ske vid infarten till Finnerödja genom att ta fram en ny detaljplan för området.

FINNERÖDJA
E20
GÖTEBORG
Trehörningen
Vargavidderna
Välkommen till
Finnerödja!
Porten till Tivedens

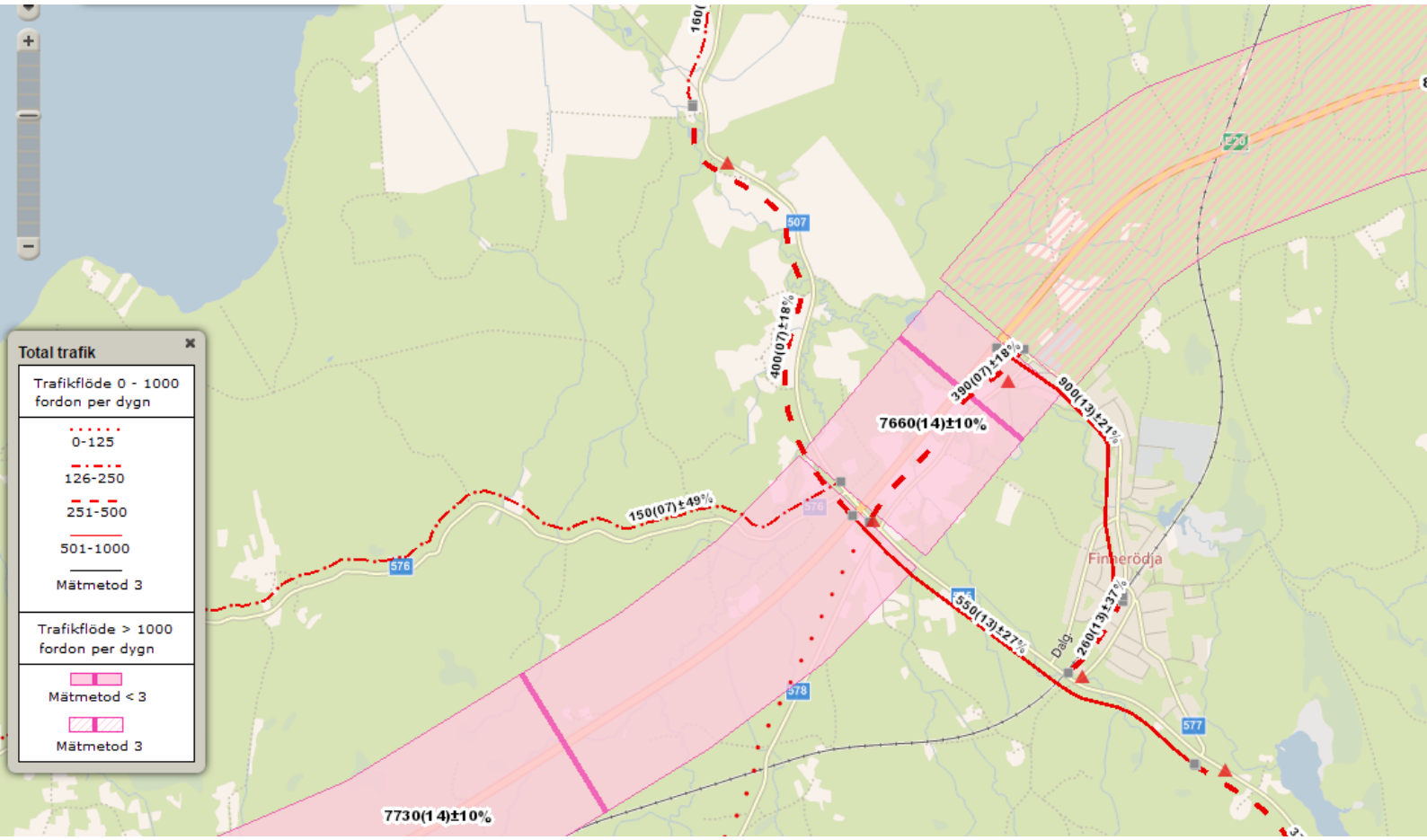
Total trafik
Trafikflöde 0 - 1000 fordon per dygn
0-125
126-250
251-500
501-1000
Mätmetod 3
Trafikflöde > 1000 fordon per dygn
Mätmetod < 3
Mätmetod 3
7730(14)±10%
7660(14)±10%
400(07)±18%
390(07)±18%
900(13)±21%
150(07)±49%
550(13)±27%
260(13)±27%
Finnerödja
507
576
578
577
E20

Varumärket
Vi är mer än bara jordgubbar

Finnerödja kommer för lång tid framöver att förknippas med jordgubbar. Det är inte ett dåligt varumärke men eftersom jordgubbsodlingarnas storhetstid är över i Finnerödja är det viktigt att utveckla och bygga orten kring mer aktuella dragningskrafter än just bara jordgubbar. Finnerödja ligger intill E20, och är en av flera portar till Tiveden, på gränsen mellan två län och erbjuder plats för boende, verksamheter och service.

Att förknippas med jordgubbar är en bra grund som signalerar en känsla av något tryggt och traditionellt; svensk sommar och sol. Genom att ta avsteg i det folk förknippar med jordgubbsodlingarna kan vi fortsätta med ett varumärke som förknippar Finnerödja med trygghet, barnvänlighett, vacker svensk natur och ett spännande utflyktsmål.

Varumärket bygger på två huvudaspekter, att vi lyckas marknadsföra och sprida varumärket och att vi faktiskt kan leva upp till det vi vill förmedla.

En trygg och barnvänlig ort kan vi hävda när vi kan visa att vi har bra förskola och skola. Om skolbyggnaden i Finnerödja ska renoveras/byggas om eller om den ska ersättas med en ny byggnad ska utredas framöver. För att ge skolverksamheten en profil som kopplas till övriga grundbultar i varumärket bör vi satsa på en miljöprofil med inriktning miljö och natur, alltid med en god pedagogik som grundsten. Satsningen på inriktining mot miljö och natur ligger i linje med vår närhet till Tiveden och kopplar samman vårt varumärke.

Tryggheten handlar inte bara om en trygg skolgång, utan också om en allmän trygghetskänsla som invånare på orten. Känslan av trygghet ska förmedlas till invånare och besökare i alla åldrar; i Finnerödja bryr vi oss om varandra och om vår ort. I trygghetsaspekten ligger god skötsel och underhåll, platser att mötas, plats för såväl bilar, cyklar och de som rör sig till fots.

En del i varumärket Tiveden, med dess naturupplevelser och utflyktsmål, är redan ett starkt koncept som vi bör sammankoppla med just orten Finnerödja. Vi ska ha gott om information om Tiveden på orten, att dela ut till besökare, och även tydligt skylta och framhäva orten som just Porten till Tiveden.

Marknadsföringen av varumärket Finnerödja - Tiveden/naturen, tryggheten och det barnvänliga samhället, måste naturligtvis också ske på internet. I dagsläget är marknadsföringen av orten Finnerödja på internet nästan obefintlig och varumärket *Finnerödja bär* rankar mycket högre i sökmotorer än orten Finnerödja.

Genom att bygga ett tydligt koncept, en slogan/ slagord/reklamfras, som vi alla använder oss av, kan vi bygga ett starkt varumärke att använda i all typ av marknadsföring såsom skyltar, broschyrer, utskick osv.

Ställningstagande
För att utveckla varumärket Finnerödja tar vi ställning för:

- Att tillsammans sprida Finnerödja som varumärke som symboliserar trygghet, barnvänlighet, vacker svensk natur och ett spännande utflyktsmål.

- Att vi skyltar upp befintliga och framtida målpunkter på ett tydligt sätt.

- Att kommunen tillsammans med företagare och privatpersoner ska bli bättre på att marknadsföra Finnerödja på internet och på så sätt nå ut till fler besökare.

Ska vi marknadsföra oss som "Porten till Tiveden"?

Ska vi fortsätta marknadsföra oss med jordgubbar?

Centrum och mötesplats
Det är här vi träffas

Ett centrum skapar en samlad ort, det är platsen man åker till för att träffa folk eller bara sitta och titta på andra människor. Centrumet ger en naturlig plats för folk att stanna och en chans för oss att marknadsföra oss och visa våra kvalitéer.

Flera av de enkätförslag på hur Finnerödja skulle kunna förbättras, tog upp samlingspunkter som fik, restaurang och aktivitetslokaler, för såväl äldre som yngre. Den typen av verksamheter är av stor vikt att lokalisera i ett utvecklat centrum. Finnerödja som ort ges en identitet genom att såväl invånare som besökare kan känna igen sig när dom hör uttryck som ”vi ses i centrum”, ”fiket i Finnerödja” osv.

Finnerödja har en struktur på orten där huvudgatan är av stor vikt, och ska så vara, tydlig från infarten och hela vägen igenom. Det är viktigt att det längs med huvudgatan finns tydliga mötesplatser, där invånare kan ”råka på varandra”. För Finnerödja finns två platser med stor utvecklingspotential för att skapa såväl planerade som spontana möten mellan såväl invånare som besökare; runt affären och kring skolområdet.

En naturlig plats att vidarutveckla som mötesplats i Finnerödja är kring Ica-affären. Affären är placerad längs med huvudgatan och är en naturlig träffpunkt då vi alla behöver handla mat, såväl invånare som besökare.

För att möjliggöra en utveckling av affärsområdet krävs en ändring av den gällande detaljplanen. Den detaljplan (f.d byggnadsplan) som gäller för området kring affären, möjliggör till största del markanvändning som bostad, och inte verksamheter.

En detaljplan är en juridiskt bindande handling som bestämmer vilken användning av mark och vatten som är tillåten. Planen talar om vad som får och inte får göras inom planområdet, vilken typ av bebyggelse och verksamhet man får bygga och hur den ska se ut. Det är bara kommunen som kan besluta att ta fram och anta en detaljplan, detta kallas för det kommunala planmonopolet.

När en detaljplan tagits fram, som stämmer överens med både dagens användning av marken och möjlig framtida markanvändning, ges Finnerödja centrum nya möjligheter, att på ett genomtänkt sätt, utvecklas för att stärka orten.

Den andra potentiella möteplatsen är kring skolan där utvecklingsmöjligheterna är stora för att skapa en mötesplats som är levande året runt.

Skolan med sin skolgård och närområde utvecklas för att inbjuda till såväl lek som spontantidrott, genom exempelvis anläggandet av en ny lekplats, en multiplan, utegym och boulebana.

I anslutning till skolområdet, i nordväst, konkretiseras marknadsföringen Finnerödja – Porten till Tiveden, med en fysisk ”portal”.

Kring porten anläggs ett mindre parkområde med möjlighet för ställplatser för husvagn och husbilar. Till ställplatserna hör ett servicehus och inom parkområdet skapas sittplatsytor och grillmöjligheter. Parkområdet fungerar som en startcentral för vandring, löpning, cykling och skidåkning i Tiveden.

För att göra parkområdet till en sevärdhet i sig, fylls den på med informationsskyltar om Finnerödja och Tiveden. Informationen kan omfatta en introduktion till Tivedens nationalpark inklusive djurlivet, naturen, fiskemöjligheter, geologi, historia och utvalda sevärdheter. För att göra platsen attraktiv i jämförelse med andra ställplatser i området, och visa att Finnerödja är en modern ort, bör fritt wifi finnas i parkområdet.

Sammantaget skapas här en mötesplats för såväl invånare som besökare, i alla åldrar. Precis som i övriga samhället krävs att platsen har en god skötsel för att upplevas inbjudande och trygg.

De två mötesplatserna, affärcentrum och Porten till Tiveden, ger Finnerödja målpunkter och mötesplatser, kopplade till den befintliga strukturen på orten.

Område för Porten till Tiveden

Ställningstagande

För att stärka och utveckla centrum i Finnerödja tar vi ställning för:

- Att jobba för att samla alla verksamheter, kring en central plats, förslagsvis kring mataffären.
- Att jobba för en mötesplats vid skolområdet, med ställplatser, spontantidrott och en fysisk *Port till Tiveden*.
- Att få en naturlig koppling mellan en ny markerad infart och mötesplatserna. Det måste vid infarten tydligt framgå vad vi erbjuder .
- Att ta fram detaljplaner för Finnerödja som möjliggör den struktur som vi vill stärka och utveckla.
- Att fördjupa oss i vilka möjligheter det finns att driva verksamheter som efterfrågas bland enkätsvaren. Främst gäller detta olika typer av gemensamhetslokaler; café, restauarang och andra typer av samlingsplatser.

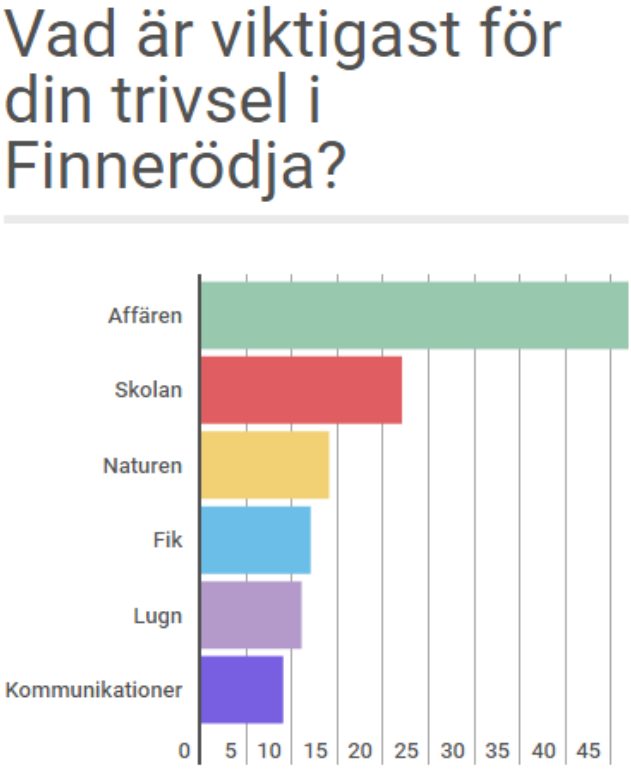

Finnerödjapengen
Vi vågar satsa

Vi tror att de som vet bäst vad orten behöver är de som själva bor på orten. Även om avstånden är korta mellan beslutsfattare och invånare i en så liten kommun som vår så tror vi mycket på att nyttja den lokala kompetensen och viljan.

Därför vill vi inrätta en ”Finnerödjapeng” som helt enkelt ska kunna användas lokalt av invånarna för att göra Finnerödja till en ännu mer attraktiv ort att bo på och stärka invånardemokratin på orten.

Tanken är att det ska fungera som en pengapåse för orten för att på ett enkelt sätt kunna göra köp som inte är långsiktiga investeringar men ändå är viktiga för orten. Exempel på åtgärder kan vara planteringar, vindskydd, grillplats, anordna evenemang eller andra tillställningar.

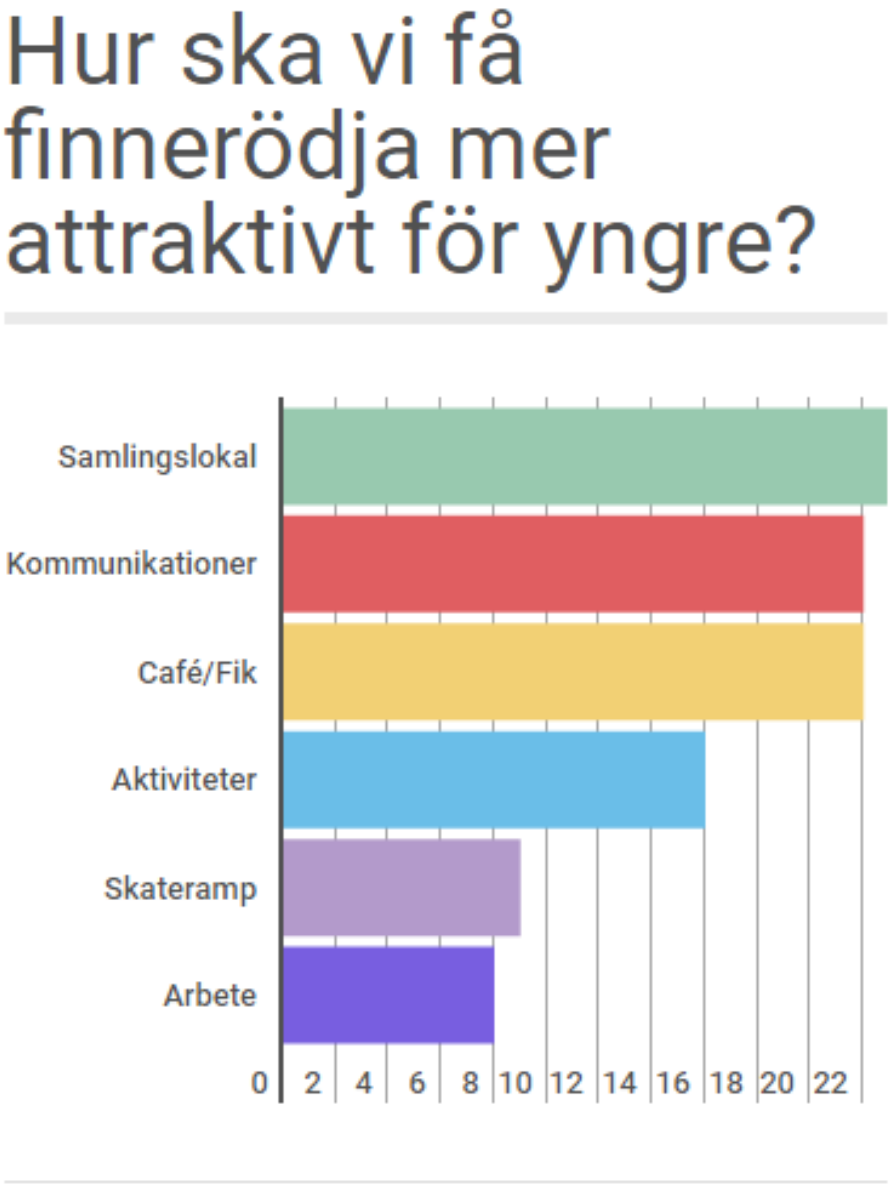

Utvecklade motionsstråk

Naturen runt knuten

En av de största kvalitéerna med Finnerödja är att naturen alltid finns runt knuten. Det är inte heller vilken natur som helst, utan Tiveden.

När vi pratar om Tiveden som helhet, finns många skilda utflyktsmål och vandringsleder. Gällande naturen som är i direkt koppling till Finnerödja som ort, och som ska utgöra en kvalité i närområdet finns det utvecklingspotential. För att stärka fokuset på närområdets natur bör vi utveckla marknadsföringsparollen Porten till Tiveden och utveckla ett lokalt gångstråk längs med Skagerholmsån. Gällande utvecklingen av Porten till Tiveden, se avsnittet om centrumområden.

Genom att utveckla ett gångstråk längs med Skagersholmsån stärker vi kopplingen till naturen runt knuten. Stråket skulle fungera som motionsspår, utflyktsmål och ge ett extra värde till både invånare och besökare.

För att sammankoppla ledord som barnvänligt, tryggt och natur, är det av stor vikt att stråket utformas med stor hänsyn till tillgänglighet, belysning, vilplatser och annat som skapar just den känslan vi vill förmedla i vårt varumärke för Finnerödja.

Utöver gångstråk är tanken även att satsa på ridleder och mountainbikeleder för att skapa större möjligheter för olika typer av motion i och kring Finnerödja.

De stråk som finns och som utvecklas i och kring Finnerödja måste även kopplas ihop för att skapa struktur och enkelhet, vilken leder till större användning av motionsnätet. Utvecklade motionsstråk är ett komplement till det vägnät för motorburen trafik som är väl utbyggt i Finnerödja.

Ställningstagande

För att stärka och utveckla gångstråken i Finnerödja tar vi ställning för:

- Att skapa ett nytt gångstråk längs med Skagerholmsån.
- Att skapa och utveckla rid- och mountainbikeleder i och kring Finnerödja.
- Att knyta samman befintliga gångstråk och infrastruktur för gående och cyklister genom hela Finnerödja.
- Att tydligt skylta upp befintliga och nya motionsstråk så det blir enkelt att hitta dessa.

0,1

Bebyggelse & Trafik

Fortsätt bygga på Finnerödja, och sköta om det vi har

Finnerödja har ett relativt utbyggt och sammanhållet trafiknät där gatorna hänger ihop och inte skapar onödigt många återvändsplatser. Byggnationen följer en tydlig struktur i många avseenden och ger ett sammanhåller intryck av orten.

Vid fortsatt utbyggnad av såväl trafiknät som bostäder och verksamheter, är det av stor vikt att fortsätta jobba på den sammanhållna strukturen. Vi vill samla orten kring gemensamma gator som skapar ett jämt trafikflöde och byggnationen skapar trevliga gaturum. Genom att bygga vid befintliga gator, inom befintlig bebyggelsestruktur och med en skala som anpassas till orten sammansvetsar vi Finnerödja allt mer.

Finnerödja bedöms inte vara en utbyggnadort där en stor del nybyggnation förväntas påbörjas inom en snart framtid. Det viktigaste för att behålla och stärka Finnerödja blir istället att se till att sköta befintliga byggnader, tomter och vägar.

Privata tomter tas om hand av fastighetsägaren och det bör vara självklart att alla Finnerödjabor vill bidra till att skapa en attraktiv, trevlig och välmående ort.

Även för gemensamma ytor ansvar fastighetsägaren, men det är inom dessa ytor det kan vara lämpligt att föra en diskussion om hur vi vill att orten sköts i helhet. Laxå kommun, tillsammans med övriga fastighetsägare till viktiga ytor i Finnerödja, bör varje år genomföra en typ av besiktning av orten för att skapa en skötselplan som känns både aktuell och kan följas upp.

Ställningstagande

För att stärka och utveckla bebyggelse- och trafikstrukturen i Finnerödja tar vi ställning för:

- Att verka för att nybyggnation lokaliseras till befintliga gatunät och nyttjar lucktomer på orten. Och att dessa tydligt marknadsförs så intressenter har enkelt att se vad som erbjuds.
- Att skötsel och underhåll i Finnerödja ska hålla en hög basstandard.
- Varje år ska en besiktning av Finnerödja genomföras för att identifiera vilka förbättringsåtgärder som kan krävas gällande skötsel och underhåll.

P

Turism & Näringsliv

Vi är mer än bara en bostadsort

Finnerödja är i huvudsak en bostadsort som dock har ett relativt levande näringsliv med verksamheter inom flera områden. De verksamma företagen i Finnerödja arbetar bland annat med bil- och maskinservice, skogs- och marktjänster, detaljhandel, frisör- och hudvårdstjänster och i åkeribranschen.

I utvecklingen av Finnerödja bör alla de verksamheter som inte kräver stora ytor, eller har störande verksamheter, i största möjliga mån lokaliseras i närhet till centrum och i närhet till varandra.

Större verksamheter, som kräver både ytor och säkerhetsavstånd bör även de lokaliseras i närhet av varandra, inom de redan etablerade verksamhetsområdena som finns på orten.

Kommunen måste ständigt vara vaksam på infrastrukturen och möjliga förbättringar som bör göras för att göra Finnerödja attraktivt för företagare.

En annan typ av företagande i Finnerödja är turismverksamheten. Under juli och augusti fördubblas trafiken på E20, vilket möjliggör ett stort antal besökare även i Finnerödja. Vi måste ta till vara på alla dom som väljer att svänga av till vår ort och ge dom en riktning, ett mål och en känsla av att ”hit vill vi åka igen, Finnerödja har något att erbjuda!”.

För att få turister till orten, och lyckas få dessa att återkomma, krävs bra och tydlig information i direkt anslutning till att besökarna väljer att svänga av mot Finnerödja. Laxå kommun, tillsammans med det lokala näringslivet på orten, bör samla information som tillgängliggörs i närhet till infarten, likväl som inne på orten.

Ställningstagande

För att stärka och utveckla turismen och näringslivet i Finnerödja tar vi ställning för:

- Att verka för att verksamheter lokaliseras till gemensamma områden där de kan stärka varandra och orten.

- Att utreda infrastrukturproblematik för större verksamheter, för att underlätta valet att lokalisera sin transportkrävande verksamheter till Finnerödja.

- Att skapa gemensamma ytor för informationsspridning för turister och besökare gällande vad Finnerödja kan erbjuda.

Konsekvenser
Vilka effekter får vi?

Utvecklingsplanen för Finnerödja föreslår ett långsiktigt arbete med att förbättra och utveckla orten. De ställningstagande som görs får konsekvenser som bör belysas.

Varumärket
Utvecklingsplanens förslag gällande varumärket Finnerödja, som ort, är att utöka fokuset från endast jordgubbarna men att ta med sig den positiva känslan och värderingarna som kan kopplas ihop med det befintliga varumärket.

Genom att utveckla synen på Finnerödja, och förtydliga satsningarna på trygghet, skolgång och närheten till värdefull natur, bör konsekvenserna vara i huvudsak positiva.

För att skapa ett lyckats varumärke krävs dock att det som förmedlas faktiskt följs upp och genomförs.

Bebyggelse och trafik
Utvecklingsplanens förslag innebär att bebyggelsestrukturen i Finnerödja förstärks och förtätas, istället för att sprida ut sig. Det finns redan idag ett sammanhållet trafiknät på orten och genom att bygga kring det befintliga nätet förstärker man sammanhållningen i bebyggelsen och förbättrar underlag för olika typer av service.

Konsekvenserna av detta synsätt på bebyggelse- och trafikutveckling kräver förståelse från befintliga invånare på orten. Förslaget om förtätning står inte i motsats till villabebyggelse och möjlighet till egen tomt och trädgård. Förtätningen måste utgå från de värden som det innebär att välja att bo på en mindre ort som Finnerödja. De positiva konsekvenserna av nyttjandet av lucktomter och befintlig struktur bör vara att underlaget för såväl butiker som trafikservice utökas.

Negativa konsekvenser kan uppstå då det alltid finns människor som känner sig trygga i de platser och stråk de upplever idag och risken med att dessa omarbetas kan kännas påträngande. Platser och stråk som idag är relativt onyttjade används förmodligen av ett färre antal människor som efter utvecklingsarbetet måste dela med sig av området och som inte längre kan känna sig lika trygga i sitt användande. Utvecklingsarbetet ska dock se till helheten och skapa platser där både de nuvarande nyttjarna och de som inte känner sig bekväma med vissa platser och stråk, får möjlighet att hitta sitt sätt av röra sig på och använda sig av specifika områden.

Handel och verksamheter
Utvecklingsplanens förslag innebär att handel och verksamheter av likande storlekar och karaktär samlas till lämpliga områden. Mindre, och inte störande, verksamheter lokaliseras centralt, förslagsvis i området kring mataffären. Konsekvenserna av detta är att ett tydligt centrum uppstår, där både invånare som besökare rör sig, träffar varandra och ger underlag för ytterligare verksamheter kring centrum.

Konsekvenserna av en samling av verksamheter kan även bli att behovet av trafiksituationen och parkeringsplatser behöver ses över. Rör det sig fler folk i området kring centrala Finnerödja kräver det att en säker trafiksituation för alla trafikslag upprätthålls.

Ekonomi
De förslag som framkommer i utvecklingsplanen för Finnerödja bygger till stora delar på ekonomiska satsningar, för att såväl dra igång projekt som att underhålla och utveckla orten långsiktigt. Finnerödja är en befintlig ort, med en befintlig struktur. De förslag som anges i utvecklingsplanen är inte snabba om- och nybyggnationer, utan istället ett långsiktigt tänk för att stärka orten.

Gällande lokalisering av bostäder och verksamheter måste kommunen se över de detaljplaner som gäller på orten idag. Det finns ett behov av att ta fram nya detaljplaner som möjliggör de förslag som framkommer i utvecklingsplanen. Kostnaden av detta bör i huvudsak åligga Laxå kommun, så länge det rör sig om åtgärder som görs för att stötta utvecklingsplanens förslag.

Ett gångstråk längs med Skagerholmsån, tillsammans med en översyn av övriga gångstråk på orten, kräver även det finansiering. Laxå kommun har ett huvudansvar för att möjliggöra detta projekt, vilket dock bör göras i samarbete med Finnerödjabor för att se hur ett sådant stråk kan utformas för att vara tillgängligt, användbart och attraktivt för så många som möjligt.

Konsekvenserna av ett välskött och tryggt Finnerödja är självklart positiva. Det är arbetet för att komma dit och upprätthålla en hög standard som är utmaningen. Det kräver tid, pengar, kunskap och engagemang för att leva upp till utvecklingsplanens förslag.

Det är i huvudsak Laxå kommun som måste driva arbetet för att göra Finnerödja tryggt och välskött. Genom att genomföra ett grundligt arbete kan detta förhoppningsvis leda till en stolthet över orten och en vilja hos fastighetsägare, boende, invånare och besökare att bidra till upprätthållandet av tryggheten och skötseln.

LAXÅ
KOMMUN